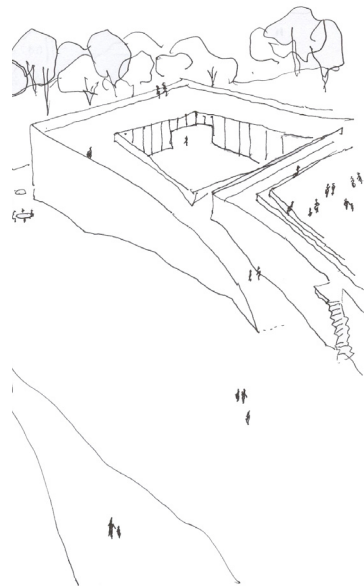
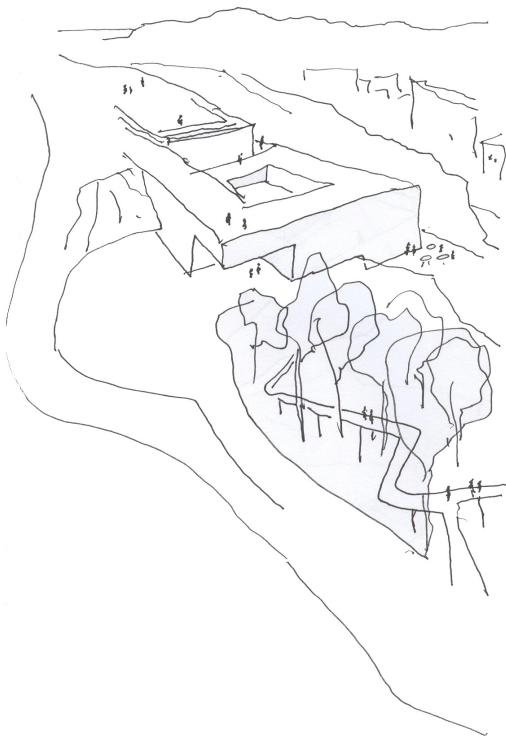

Projecte:

Museu de la Ciència el Medi Ambient i el Clima a Lleida.

Client:

EMU (Empresa Municipal d'Urbanisme) - Ajuntament de Lleida.

Fases del projecte:

1r Premi Concurs de fase única sota lema (90 participants)

Projecte bàsic i executiu

Revisió projecte bàsic i executiu

Licitació d'obra 1a Fase

Execució d'obra 1a Fase

nov 2008 - des 2008

gen 2009 - jul 2009

set 2009 - set 2010

jul 2010

set 2010 - des 2010

P.E.M.(press. execució. mat.) 1a Fase: **1.100.943,20 €**

P.E.M.(pressupost execució material): **4.971.195,5 € / Sup. constr.: 5.186m² (edifici) + 33.771 (espais ext.)**

El Museu del Medi Ambient i el Clima té per objectiu ser una infraestructura cultural que apropi el mètode i opinió científica a la societat que l'envolta. Intensificant el coneixement en l'harmonia entre la condició humana i el Planeta Terra tot alertant sobre la fragilitat del Medi Ambient, les greus conseqüències de l'escalfament global i el paper del ciutadà en relació al delicat equilibri que ha de permetre el desenvolupament humà a la Terra. Des del Turó de Gardeny el Museu oferirà un espai de reflexió i debat sobre el futur de la espècie humana i el Planeta. El projecte neix amb la voluntat d'establir diàlegs amb l'entorn que l'envolta.

La ciutat de Lleida es caracteritza per un desenvolupament urbà concèntric i un creixement radial progressiu, amb un epicentre originat en el turó de la Seu.

Al sud-oest de la ciutat trobem el barri de la Mariola. El tipus de desenvolupament portat a terme en aquesta zona, determina un tipus de barri que respon a les necessitats immediates d'oferir habitatge a la població obrera, a inicis del "desarrollisme" (anys 60). L'administració de l'època hi desenvolupà diversos polígons amb habitatges de protecció oficial, tal com va fer en moltes ciutats que en aquella època experimentaren importants creixements demogràfics.

El barri es bastant conegut pel tipus d'ordenació urbana en els blocs Joan Carles, al centre del barri i que ocupen gran part d'aquest. Es tracta d'illes de planta baixa i quatre plantes pis, on s'intentava generar espai públic i ciutat, amb plantes baixes molt permeables i mai tancant els interiors d'illes, sinó deixant que la ciutat entrés a tot arreu, sense definir espais oberts privats. L'espai obert es públic, i ja sigui pels espais entre blocs, o pels porxos de les plantes baixes, s'entra i travessa el barri en qualsevol sentit. Aquesta actitud, característica dels anys 60 i 70, ofereix unes alçades i longituds de bloc bastant domèstiques, donant un resultat més agradable que en altres ciutats amb escales d'actuació més grans.

Però el barri de la Mariola, en el seu extrem sud, i en la franja que limita amb el turó de Gardeny es va projectar diferent. Aquí es reforça el sentit radial de la ciutat, amb unes ordenacions molt allargades, amb alçades de fins a 8 plantes, i tancant els interiors d'illa privats. En resulta un espai públic que reforça els carrers est - oest, i penalitza el trànsit nord - sud. Per tant es dificulta la permeabilitat del barri cap al turó de Gardeny, quedant limitada a 4 carrers que dirigeixen al vianant cap al turó (carrers Mart, Júpiter, Venus i Saturn).

En aquest punt, el límit urbà cap al turó del Gardeny, acaba presentant les contundents façanes d'aquest blocs cap al carrer Cardenal Cisneros, que sembla ser el límit del barri, tot i que disposi d'un espai d'oportunitat a l'altra banda de la vorera.

El fort desnivell del turó cap a aquesta vessant nord, també dificulta la voluntat de creuar la vorera per part del vianant, presentant el barri de forma poc permeable i accessible, de la mateixa manera que els blocs ho fan cap al turó.

Com a molt alguns veïns (pocs) ,amb ganes de passejar, caminen pel carrer que serpenteja pujant i baixant del turó, a vegades amb vorera, a vegades sense.

A una altra escala i en els darrers anys, observem que el riu Segre s'està transformant al seu pas per la ciutat. S'està fent més permeable i s'està unint el centre amb el barri de Cappont, ampliant el nombre de ponts i transformant la llera del riu com a zona verda.

Igualment, la intervenció que es proposa al turó contempla la permeabilitat de la vessant nord de Gardeny, amb el límit sud de la Mariola: Fent el turó més amable, interaccionant amb el veí - vianant.

Convertint els fluxos de les diferents persones cap al turó, atrets per un parc urbà que dialoga amb la ciutat.

Plantejant la intervenció en un nexa entre el complex científic - humanista del cim del parc amb el barri que habita el peu del turó.

Anant més enllà de la imatge que encara queda en la memòria del barri, com a turó tancat e inaccessible per dos motius clars: pel condicionant topogràfic i pel programa militar. Passant d'un programa militar a un programa més proper al coneixement i al pensament, d'un Turó inaccessible a un parc permeable i proper.

Aquest espai on intervenim, entre el carrer Cardenal Cisneros / Barri de la Mariola i el parc de les humanitats al cim del Turó, convé revaloritzar-lo i transformar-lo. Fer-lo atractiu per que els veïns pugin, per que els científics / estudiants baixin, i per que els visitants s'hi estiguin. Incorporar al barri un espai que fins ara no en participava.

La infraestructura base ja la tenim: 36.000 m2 de terreny en una posició estratègica per que el barri en pugui gaudir, amb el museu del clima en el cor del solar entès com una infraestructura més d'aquest parc on s'hi poden desenvolupar esdeveniments, responent a les necessitats d'un equipament de barri que integri i apropi als veïns. Aquests tant s'apropriaran de tot els espais i recorreguts exteriors d'aquest nou parc, com dels espais coberts que ofereix l'edifici. L'equipament / museu és un espai públic més, al igual que la resta dels espais exteriors.

Un edifici – museu interpretat com un projecte tancat, definiria uns límits impermeables a l'activitat. La interacció del visitant no seria fluida, generant una sensació de respecte a l'hora d'entrar-hi, i en conseqüència un distanciament del visitant cap a l'activitat. L'edifici no conviuria amb el seu entorn.

El que aquest projecte proposa són diferents programes complementaris a l'equipament, transformant-lo en una peça permeable que dialoga amb l'entorn. Els límits són difusos. Genèricament no entrem a un edifici, sinó a espais coberts que acullen al visitant de forma fluida. Les persones transitaran per diferents programes a diferents escales, passant de l'ombra dels arbres a l'ombra de l'equipament. Els àrids fluvials acumulats al llarg de tot l'altiplà conformaran la coberta, des de la qual accedirem a una plaça – claustre arrezerada, gaudint a l'estiu d'una ombra vegetal de fulla caduca.

El desenvolupament d'aquests espais integrats com a suport d'activitat, millorarà les diferents interaccions, satisfent certes necessitats del barri en l'àmbit dels programes lúdics i socials.

Espais com una sala polivalent per a actes, conferències, concerts, ... espais on poder desenvolupar exposicions temporals per part de les associacions o artistes del barri... espais on gestionar i exposar l'interessant llegat del professor Joan Oró ... un bar integrat al parc com a punt de trobada i repòs ... tots ells en un espai global de reflexió sobre l'harmonia entre la condició humana i el Planeta Terra .

El diàleg constant amb els 4 elements articula i genera el resultat de la intervenció i les vivències del visitant.

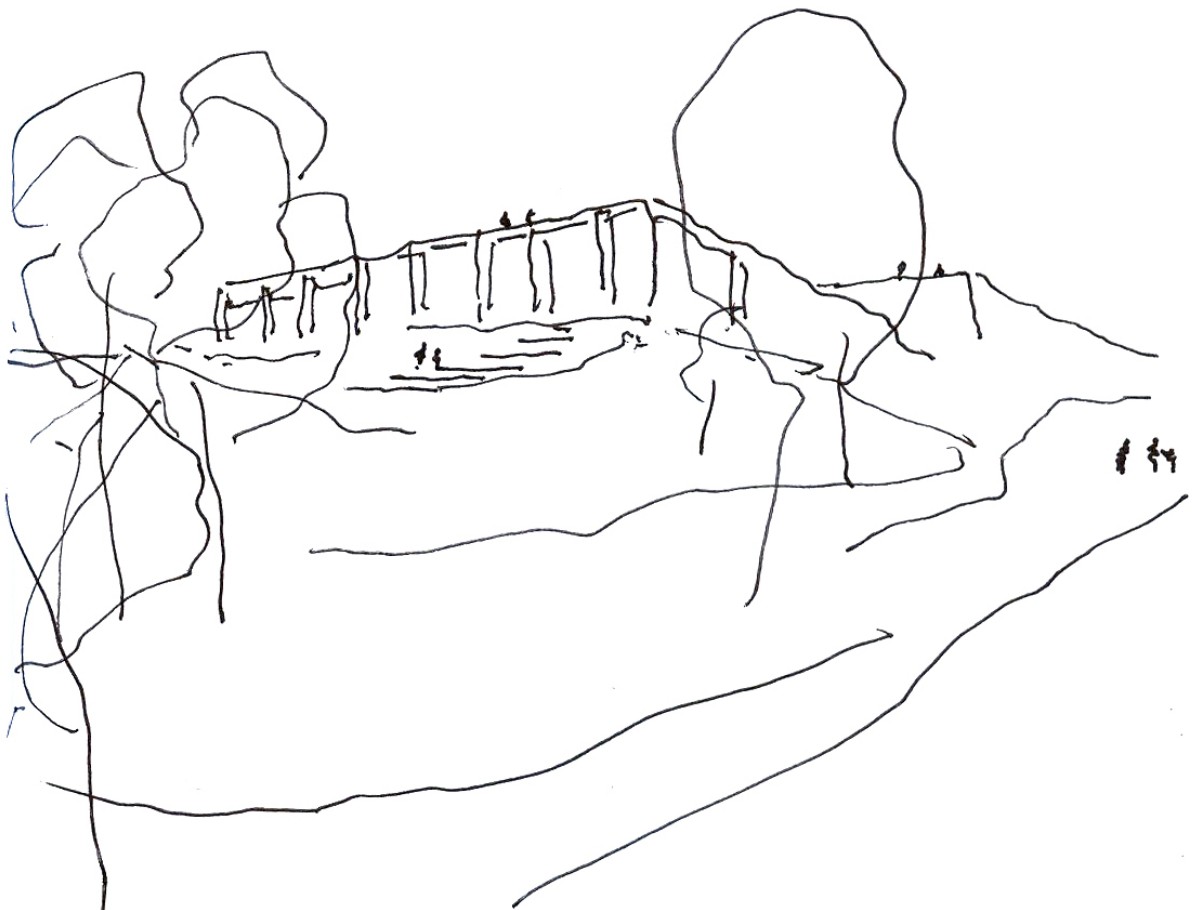
Terra, aire, aigua i foc, com els 4 elements que articulen tota aquesta infraestructura:

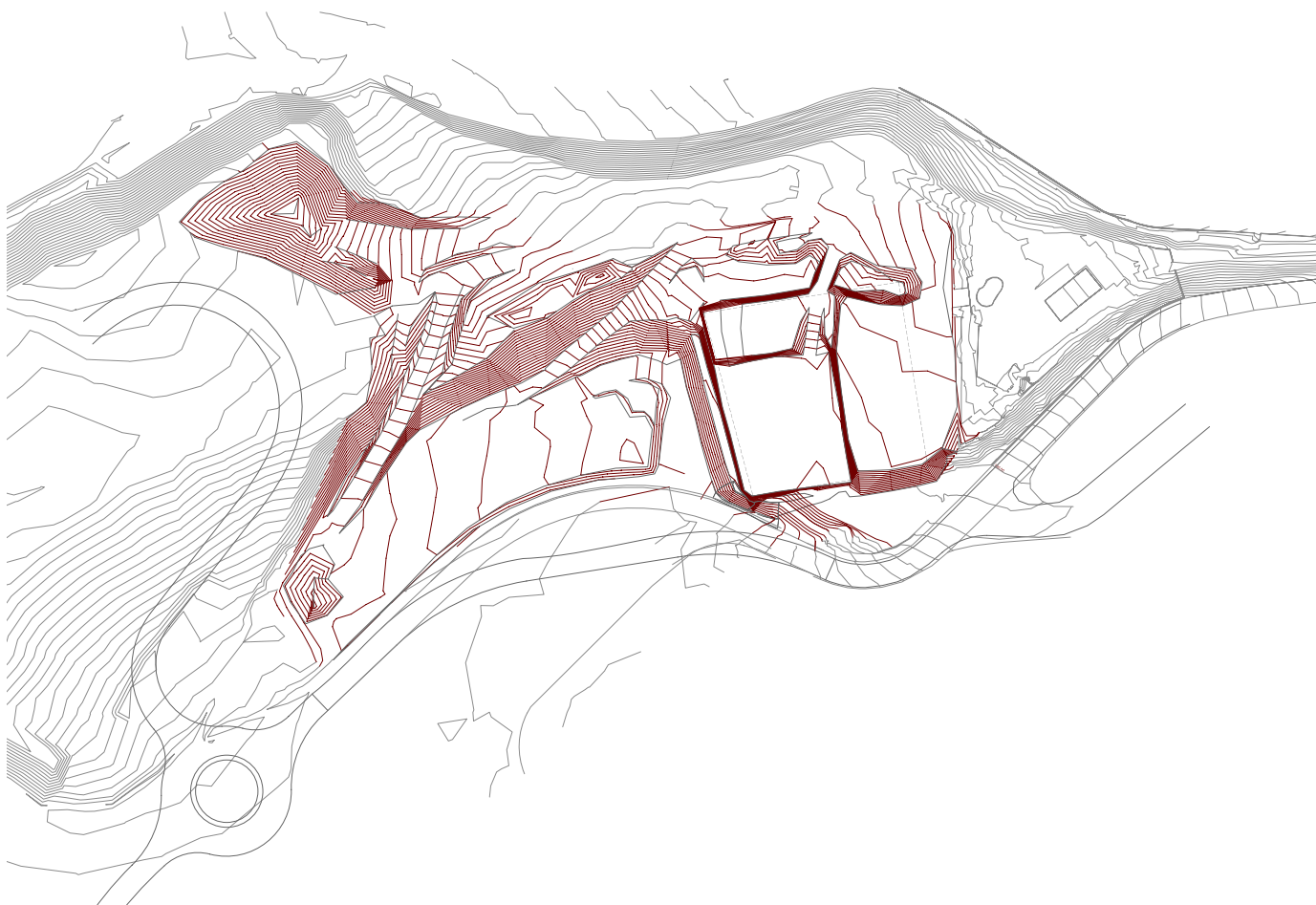
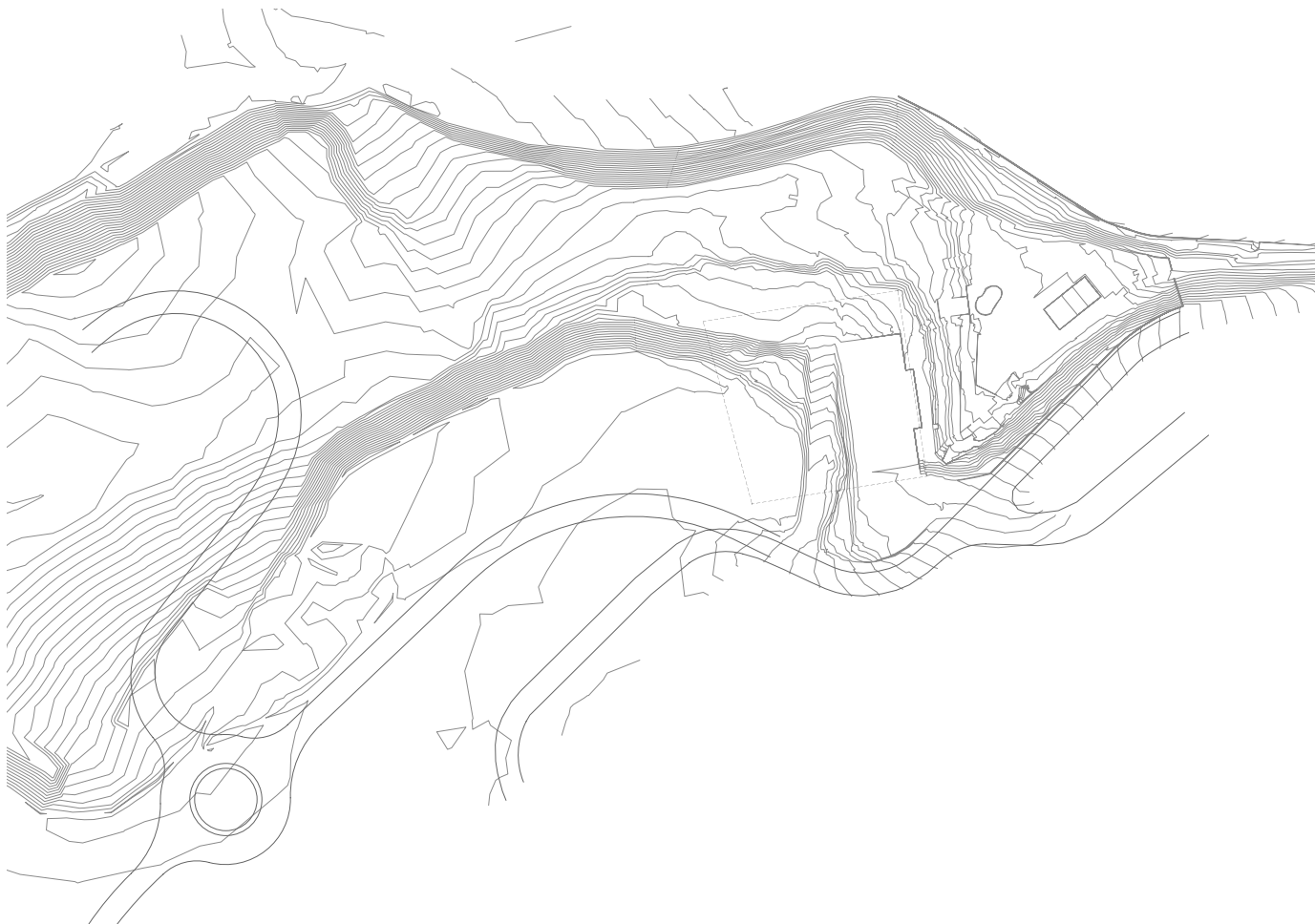
La **terra**, ... el passeig per l'altiplà àrid i per la fondalada ombrívola, els estrats geològics que reconeixem com a part de la excavació, l'edifici semisoterrat i els diferents microclimes viscuts,... la vegetació que en neix, les varietats d'espècies, la coberta de l'edifici com un espai públic de transició.

L'**aire**, ... la brisa càlida de l'altiplà, el vent fresc del bosc, la ventilació creuada que provoca l'edifici permeable, l'ambient agradable del pati amb els diferents graus d'ombra que varien al llarg de l'any,....

L'**aigua**, ... sequedat i humitat, el cicle de l'aigua, el recorregut de la pluja per la coberta..., l'aprofitament d'aquesta per la vegetació, per humidificar l'ambient, per subministrar les necessitats internes de l'edifici, finalitzant el recorregut en les antigues piscines, inserides com a nous biòtops enmig del bosc.

El **foc**, ... la sensació sobre la pell de la radiació solar en un clima semicontinental com el de Lleida. Per l'excés a l'estiu, o per la necessitat a l'hivern, materialitzant-se amb la ombra de fulla caduca que respon a les necessitats de cada moment.

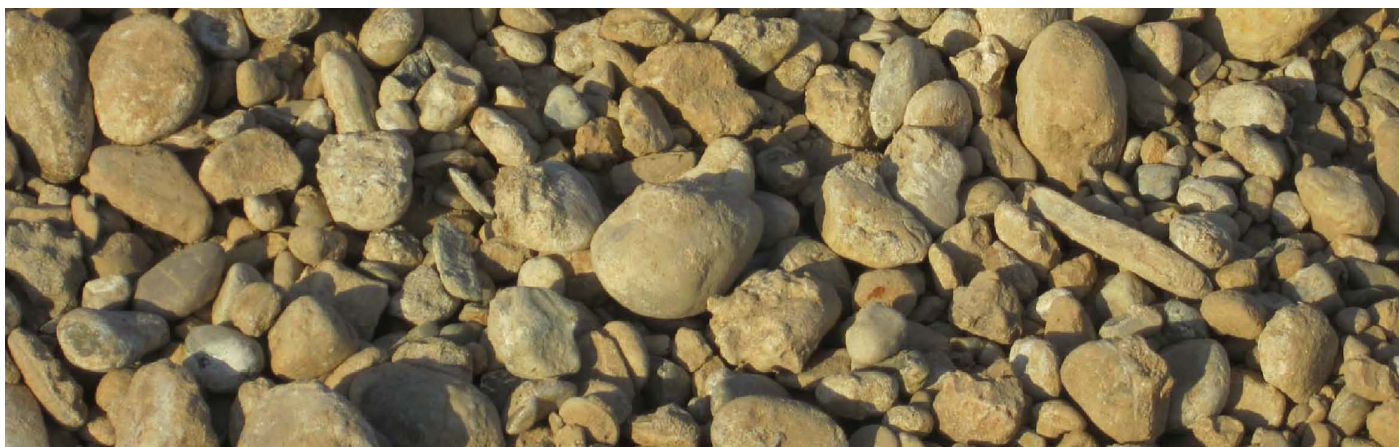
topogràfics inicial i posterior a la excavació.

Volum de terres excavat

35.000m³

Volum de terres reaprofitat en el mateix terreny

23.000m³

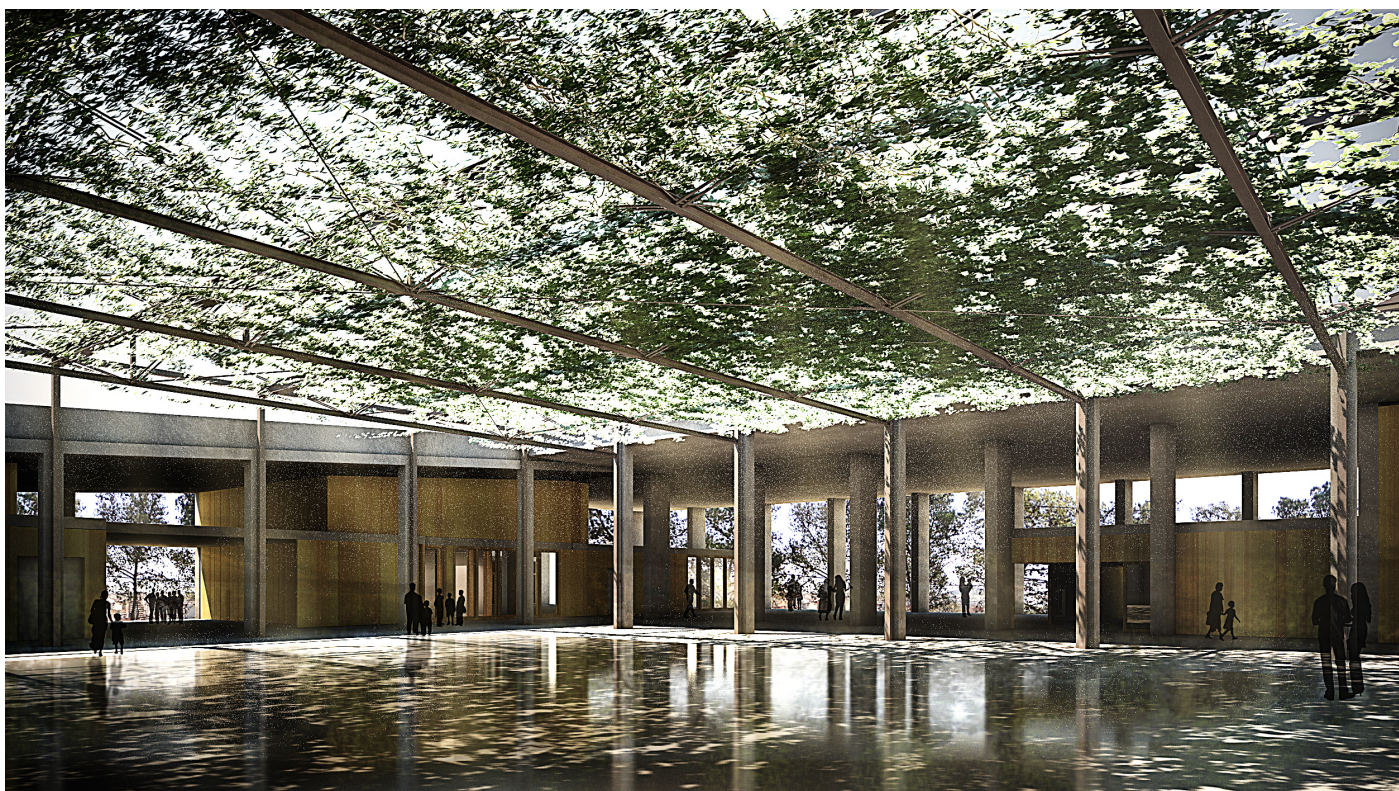

La proposta es genera a partir de la interpretació del límit entre dos situacions naturals antagòniques:

L'altiplà a quatre vents asolejat i sec i la fondalada Nord, ombrívola i humida

La interacció amb el programa del nou museu, permet articular la transició entre les parts, gaudint de sensacions i continguts mediambientals i climàtics diversos, desdibuixant els límits entre interior i exterior, entre espai públic i museu, entre secà i regadiu.

El gran altiplà ens acull. Una mica més enllà i amb la Seu al fons, notem com l'aire refresca, noves olors apareixen i un petit penya-segat ens

descobreix el bosc, els ocells, l'aigua.....l'oasi. En **moviment circular i concèntric** canviem gradualment de cota; arrezerats del vent de ponent i acompanyats pel nou espai podem entrar o bé seguir per l'exterior. Creuem per una de les quatre cantonades, descobrint definitivament i enmig de les copes dels arbres un canvi de temperatura, de sons, d'olors i de colors.... Una nova atmosfera ens embolcalla, i entre llums i ombres ens adonem que el so de l'aigua fa un estona que ens acompanya. Baixant arribem a una tercera esplanada, on tornem a notar una lleugera brisa de ponent que fa parlar la vegetació que ens envolta. Enmig una bassa / dipòsit que acumula la pluja i és font de vida (sabaters, caps grossos, granotes...)

Projectant perquè tot tingui un sentit en un sistema format per un entramat inseparable entre la natura i les trames de l'existència.

Identificant l'especificitat del lloc com a arquitectura genuïna

Re-seguint i re-mirant una anàlisi que en si mateixa ja és projecte i que en definitiva es limita a mesurar la condició natural.

I enfocant l'inici d'un procés amb una actitud en la que l'home, a partir del museu del medi ambient i el clima, es presenta com una espècie animal que intenta interaccionar amb el medi més que imposar-s'hi.

